

BENEDIKT XVI.

FRANTIŠEK

CIRKEV JE LEN JEDNA

BENEDIKT XVI.

FRANTIŠEK

CIRKEV JE LEN JEDNA

DOBŘÁ KNIHA TRNAVA

2024

© Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana, 2020
© Mondadori Libri S.p.A., Milano 2020
© slovenského vydania: Vydavateľstvo Dobrá kniha, Trnava 2024
Translation © Stanislav Dzurjanin, 2024

ISBN 978-80-8191-422-5

ÚVOD

V slávnostnom otváracom príhovore Druhého vatikánskeho koncilu pápež Ján XXIII. vyhlásil, že koncil „chce odovzdať neporušenú, nezmenšenú, neskreslenú katolícku náuku“, ktorá sa „všetkým, čo sú obdarení dobrou vôľou... ponúka ako hotový bohatý poklad. Nenáleží nám však iba strážiť si tento vzácny poklad, akoby nám išlo len o starovek [...]; je potrebné, aby v súlade s vehementnou túžbou všetkých úprimných zástancov kresťanskej, katolíckej a apoštolskej veci bola táto náuka stále širšie a hlbšie spoznávaná a plnšie prenikala mysle a formovala ich; je potrebné, aby sa toto isté a nemenné učenie, ktorému treba prejavovať vernú poslušnosť, skúmalo a vysvetľovalo tak, ako to vyžadujú naše časy. Jedna vec je teda poklad samotnej viery, čiže pravdy, ktoré sú obsiahnuté v našej úctyhodnej náuke, a iná vec je spôsob, akým sa tieto pravdy zvestujú; ich zmysel a význam je však stále rovnaký.“

Je to autentická interpretácia koncilu zo strany pápeža, ktorý ho vyhlásil. Stotožnil sa s ňou aj pápež, ktorý ho ukončil, Pavol VI., a pápež Benedikt XVI. ju vystihol výrazom „novosť v kontinuite“. A kontinuita pápežského Magistéria je brázdou, ktorou prešiel a v ktorej pokračuje pápež František, ktorý sa v najslávnostnejších chvíľach svojho pontifikátu vždy odvoláva na príklad svojich predchodcov. V príhovore na záver Synody o rodine v roku 2015, niekoľko týždňov pred otvorením mimoriadneho Svätého roka milosrdenstva, pápež

František pripomenul, že „skutočnými obrancami náuky nie sú tí, ktorí bránia literu, ale ducha; nie idey, ale človeka; nie formulácie, ale bezodplatnosť lásky Boha a jeho odpustenia“, čím pripomenul „ohromujúce slová“ Pavla VI: „Môžeme si teda mysliť, že každý náš hriech alebo útek od Boha v ňom zapaľuje plameň intenzívnejšej lásky, túžbu mať nás späť a znovu nás začleniť do svojho plánu spásy [...]. Boh sa v Kristovi zjavuje ako nekonečne dobrý [...]. Boh je dobrý. A nielen sám v sebe; Boh je – povedzme to s plačom – dobrý pre nás. Miluje nás, hľadá, myslí na nás, pozná nás, podnecuje a čaká: bude – ak sa tak dá povedať – šťastný v deň, keď sa obrátíme a povieme: ‚Pane, odpusť mi vo svojej добрote.‘ Hľa, naše pokánie sa teda stáva Božou radosťou.“

Hneď nato pápež František citoval Jána Pavla II.: „Cirkev žije opravdivým životom, keď vyznáva a hlása milosrdenstvo [...] a keď privádza ľudí k prameňom Spasiteľovho milosrdenstva, ktoré ona sama opatruje a z ktorých rozdáva,“ a Benedikta XVI.: „Milosrdenstvo je vlastne [v skutočnosti] jadrom evanjeliového posolstva, je to samotné Božie meno [...]. Všetko, čo Cirkev hovorí a vykonáva, ukazuje milosrdenstvo, ktoré Boh prechováva voči človeku. Keď má Cirkev pripomenúť nejakú nepochopenú pravdu alebo zradené dobro, vždy to robí poháňaná milosrdnou láskou, aby ľudia mali život a mali ho v hojnosti (porov. Jn 10,10).“

Táto vždy zdôrazňovaná teologická kontinuita nadobúda niekedy osobité, takmer prorocké črty. Benedikt XVI. tri dni po oznámení svojej rezignácie vo svojom príhovore k rímskym farárom a k rímskemu kléru pripomenul, že v prípravnej fáze Druhého vatikánskeho koncilu, keď bol mladým profesorom na univerzite v Bonne, ho kolínsky arcibiskup kardinál Frings poveril vypracovaním návrhu textu na konferenciu s názvom

Koncil a svet moderného myslenia. Kardinál Frings si návrh natoľko cenil, že na konferencii v Janove, ktorú zorganizoval kardinál Siri, prečítal text presne tak, ako ho napísal mladý profesor Ratzinger. „Krátko nato,“ rozpráva Benedikt XVI., „ho pápež Ján pozval k sebe a kardinál bol plný obáv, že možno povedal niečo nesprávne či nepravdivé a že sa mu dostane výčitiek, azda ho aj zbavia kardinálskej hodnosti. Keď ho sekretár obliekal na audienciu, kardinál dokonca povedal: ‚Možno mám tento plášť na sebe naposledy.‘ Keď vstúpil, pápež Ján mu podišiel v ústrety, objal ho a povedal: ‚Ďakujem, Eminencia, povedali ste veci, ktoré som chcel povedať ja, ale nenachádzal som slová.‘“ Ján XXIII. sa spoznal v slovách mladého nemeckého profesora, ktorý o pol storočia neskôr nastúpi na Petrov stolec!

V prípade Benedikta XVI. a pápeža Františka má prirodzená kontinuita pápežského Magistéria jedinečnú črtu: prítomnosť emeritného pápeža, ktorý sa modlí vedľa svojho nástupcu. Vo svojich zriedkavých verejných vystúpeniach v tých rokoch emeritný pápež nikdy nezabudol zdôrazniť osobitosť a „štýl“ služby pápeža Františka: „Jeho pastoračná prax,“ vyhlásil v rozhovore poskytnutom belgickému jezuitovi Jacquovi Servaisovi, „sa prejavuje práve v tom, že nám neustále hovorí o Božom milosrdenstve. Je to milosrdenstvo, ktoré nás posúva k Bohu, kým spravodlivosť nás v jeho prítomnosti desí. Podľa mojej mienky sa tým zdôrazňuje, že pod rúškom sebaistoty a pocitu vlastnej spravodlivosti dnešný človek skrýva hlboké poznanie svojich zranení a svojej nehodnosti pred Bohom. Čaká na milosrdenstvo.“

Máme tu teda kontinuitu Magistéria a osobitosť pastoračného štýlu; ale medzi pápežmi Benediktom a Františkom jestvuje predovšetkým živé vrúcne spoločenstvo. Počas dojí-

mavej slávnosti pri príležitosti šesťdesiateho piateho výročia kňazskej vysviacky Benedikta XVI. sa pápež František obrátil na svojho predchodcu a zdôraznil: „Práve tým, že dnes tak intenzívne a žiarivo žijete s pohľadom a srdcom obráteným k Bohu a svedčíte o tom, že jedine toto je rozhodujúce, Vy, Vaša Svätosť, naďalej slúžite Cirkvi, neprestávate skutočne rázne a múdro prispievať k jej rastu; a robíte to z malého Kláštora Mater Ecclesiae vo Vatikáne, ktorý tak ukazuje, že je všetkým možným, len nie jedným z tých zabudnutých kútov, kam dnešná kultúra vyraďovania má sklon odsúvať ľudí, keď im s vekom ubúdajú sily. Je to práve naopak. A dovoľte, aby to Váš nástupca, ktorý si zvolil meno František, povedal dôrazne! Františkova duchovná cesta sa totiž začala v Kostole San Damiano, ale skutočným milovaným miestom, pulzujúcim srdcom rehole, miestom, kde ju založil a kde nakoniec odovzdal svoj život Bohu, bola Porciunkula, „čiasočka“, malý kútik pri Matke Cirkvi; pri Márii, ktorú pre takú neochvejnú vieru a pre život taký naskrze láskavý a naplnený láskou k Pánovi budú všetky pokolenia nazývať blahoslavenou. Takto Prozreteľnosť chcela, aby ste, drahý spolubrat, prišli na miesto takpovediac „františkánske“, z ktorého vyžaruje pokoj, mier, sila, dôvera, zrelosť, viera, oddanosť a vernosť, ktoré mne a celej Cirkvi prinášajú toľko dobra a dodávajú toľko sily. A dovoľte mi tiež povedať, že z Vás vychádza zdravý a radostný zmysel pre humor.“

Odpoveď emeritného pápeža pápežovi Františkovi je mimoriadnym prejavom nehy: „Od samotného okamihu zvolenia, v každom okamihu môjho života tu ma zasahuje jeho dobrotu, skutočne ma vnútorne nesie. Viac ako Vatikánske záhrady s ich krásou vnímam ako miesto svojho pobytu jeho dobrotu, cítim sa ako jeho chránenec.“

Táto dôverná a hlboká blízkosť je hlavným znakom tejto knihy, ktorá predstavuje vedľa seba názory Benedikta XVI. a pápeža Františka na zásadné otázky a umožňuje ich porovnať. Je to „šlabikár kresťanstva“ určený na opätovné zorientovanie sa v otázkach viery, Cirkvi, rodiny, modlitby, pravdy a spravodlivosti, milosrdenstva a lásky. Duchovný súzvuk oboch Petrových nástupcov a odlišnosť štýlu ich komunikácie umožňujú vidieť veci z viacerých uhlov a obohacujú skúsenosť čitateľov: nielen veriacich, ale všetkých ľudí, ktorí v časoch krízy a neistoty rozoznávajú v Cirkvi hlas schopný reagovať na ľudské potreby a túžby.

kardinál PIETRO PAROLIN

štátny sekretár

Poznámka

Táto kniha predstavuje šesťnásť stredajších katechéz Benedikta XVI., ktoré sú doplnené podobnými textami pápeža Františka. Je príznačné, že všetky texty pochádzajú z „didaktickej“ udalosti par excellence, teda z tej, pri ktorej sa pontifex týždeň čo týždeň obracia so svojím učením na veriacich počas generálnej audiencie. Z piatich častí, na ktoré je kniha rozdelená, prvé štyri zodpovedajú cyklom katechéz (Cirkev a Rodina, ktoré predniesol pápež František, Modlitba v podaní Benedikta XVI. a Viera v podaní oboch na prelome rokov 2012 a 2013), kým piata (Pravda a spravodlivosť, Milosrdenstvo a láska) sa dotýka ďalších základných tém spracovaných v rôznych cykloch.

Každá časť obsahuje tri dvojice textov (len posledná má štyri) zjednotené pod názvom označujúcim spoločnú tému. Krátke edičné poznámky sú základným sprievodcom pri čítaní: poukazujú na osobitosti teologického a pastoračného „štýlu“ oboch autorov a naznačujú porovnanie a syntézu ich pohľadov.

VIERA

Čo je viera?

Podľa Benedikta XVI. mať vieru znamená „zveriť sa Bohu s pokojom dieťaťa, ktoré dobre vie, že so všetkými ťažkosťami, so všetkými problémami je v bezpečí v matkinom „ty““. Pápež František kresťanom pripomína, že bez viery v Kristovo zmŕtvychvstanie bude ich viera slabá ako „voda z ruží“ a že úlohou žien, ako to vyplýva z evanjeliovej správy, je „vydávať svedectvo deťom a vnúčatám, že Ježiš žije, je živý, vstal z mŕtvych“.

BENEDIKT XVI

Žveriť sa „Ty“, ktoré mi darúva dôveru

Čo je viera? Má viera ešte zmysel vo svete, v ktorom veda a technika otvárajú donedávna nemysliteľné horizonty? Čo dnes znamená veriť? V našich časoch je vskutku nevyhnutné obnoviť výchovu v duchu viery, ktorá zaiste zahŕňa poznanie jej právd a udalostí dejín spásy, no predovšetkým sa bude rodiť z opravdivého stretnutia s Bohom v Ježišovi Kristovi, z lásky a dôvery k nemu, takže obsiahne celý život.

Spolu s toľkými znameniami dobra sa dnes okolo nás zväčšuje aj akási duchovná púšť. Určité udalosti, o ktorých dennodenne počúvame, vyvolávajú pocit, že svet nekráča k budovaniu bratskejšieho a pokojnejšieho spoločenstva; idey pokroku a blahobytu ukazujú aj svoje tienisté stránky. Napriek veľkoleposti objavov vedy a úspechov techniky sa nezdá, že by sa dnešný človek stal skutočne slobodnejším či ľudskejším; pretrvávajú toľké spôsoby zneužívania, manipulácie, násilia, útlaku či nespravodlivosti... Navyše, istý druh kultúry vychováva pohybovať sa len na rovine vecí, uskutočniteľného, veriť len tomu, čo možno vidieť alebo čoho sa možno dotknúť vlastnými rukami. Na druhej strane však rastie aj počet tých, ktorí pociťujú zmätok a v snahe prekročiť číro horizontálne vnímanie skutočnosti sú ochotní uveriť vo všetko, aj v opak. V tejto súvislosti sa znovu vynára niekoľko základných otázok, ktoré sú omnoho konkrétnejšie, než sa zdajú na prvý pohľad: Aký zmysel má život? Existuje budúcnosť pre človeka, pre nás a pre nové generácie? Akým smerom orientovať voľby našej slobody,

aby koniec života bol dobrý a šťastný? Čo nás čaká za prahom smrti?

Z týchto neodbytných otázok vysvitá, že svet plánovania, presných výpočtov a experimentov, jedným slovom svet vedeckého poznania, akokoľvek je pre ľudský život dôležitý, sám osebe nestačí. Potrebujeme nielen hmotný chlieb, potrebujeme lásku, zmysel a nádej, bezpečný základ, pevnú zem, ktorá nám pomôže žiť v pravom zmysle aj v krízach, v temnote, ťažkostiach a v každodenných problémoch. Práve toto nám darúva viera: je dôverčivým spoľahnutím sa na „Ty“, ktorým je Boh: on mi dáva odlišnú istotu, ktorá však nie je menej pevná než tá, ktorú mi poskytuje nejaký presný výpočet alebo veda. Viera nie je len prostým súhlasom ľudského rozumu s určitými pravdami o Bohu; je to úkon. Týmto úkonom sa slobodne zverujem Bohu, ktorý je mojím Otcom a miluje ma. Je to príľnutie k „Ty“, ktoré mi darúva nádej a dôveru. Samozrejme, toto príľnutie k Bohu nie je bezobsažné: uvedomujeme si v ňom, že sám Boh sa nám zjavil v Kristovi, dal nám uzrieť svoju tvár a skutočne sa stal blížnym každému z nás. Boh dokonca zjavil, že jeho láska k človeku, ku každému z nás, je nesmierna: Ježiš Nazaretský, Boží Syn, ktorý sa stal človekom, nám na kríži najjasnejšie ukazuje, kam až siaha táto láska: až po darovanie seba samého, po úplnú obeť. Tajomstvom smrti a zmŕtvychvstania Krista Boh zostupuje až na dno našej ľudskosti, aby ju znovu doviedol k sebe a pozdvihol ju na svoju veľkosť. Viera znamená veriť v túto Božiu lásku, ktorá neslabne ani zoči voči ľudskej skazenosti, ani zoči voči zlu a smrti, ale je schopná pretvoriť každú formu otroctva a darovať nám možnosť spásy. Mať vieru teda znamená stretnúť sa s týmto „Ty“, s Bohom, ktorý ma podopiera a poskytuje mi príslub nezničiteľnej lásky, čo

po večnosti nielen túži, ale ju aj dáva; znamená to zveriť sa Bohu s postojom dieťaťa, ktoré dobre vie, že so všetkými ťažkosťami, so všetkými problémami je v bezpečí v matkinom „ty“. A táto možnosť spásy prostredníctvom viery je darom, ktorý Boh ponúka všetkým ľuďom. Myslím si, že vo svojom každodennom živote, poznamenanom niekedy dramatickými problémami a situáciami, by sme mali častejšie rozjímať nad tým, že kresťansky veriť znamená to dôverčivo sa spoľahnúť na hlboký zmysel, ktorý nie sme schopní dať sami sebe, sme iba schopní prijať ho ako dar, a ktorý je základom života zbaveného strachu. A túto oslobodzujúcu a upokojujúcu istotu viery musíme byť schopní ohlasovať slovom a dávať najavo kresťanským životom.

Každý deň však okolo seba vidíme, že mnohí zostávajú voči tomuto ohlasovaniu vlažní alebo ho odmietajú prijať. Na konci Evanjelia podľa Marka nachádzame tvrdé slová zmŕtvychstalého Ježiša, ktorý hovorí: „Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený, ale kto neuverí, bude zatratený“ (Mk 16,16), stratí sám seba. Chcel by som vás pozvať zamyslieť sa nad tým. Dôvera v pôsobenie Ducha Svätého nás musí vždy pobádať ísť a hlásať evanjelium, odvážne svedčiť o viere; ale okrem možnosti kladnej odpovede na dar viery existuje aj riziko odmietnutia evanjelia, neprijatia oživujúceho stretnutia s Kristom. Už svätý Augustín nastolil tento problém v jednom svojom komentári podobenstva o rozsievачovi: „Rozprávame,“ hovoril, „rozsievame semeno, rozhadzujeme semeno. Sú takí, čo tým pohrdajú, takí, čo nás hania, takí, čo sa vysmieávajú. Pokiaľ sa takých bojíme, už nemáme čo rozsievať a v deň žatvy zostaneme bez úrody. Preto semeno prichádza do dobrej zeme.“ (Discorsi sulla disciplina cristiana, 13,14: PL 40,677-678) Odmietnutie nás teda nemôže odradiť. Ako

kresťania sme svedectvom o tejto úrodnej zemi: naša viera, dokonca v rámci našich obmedzených možností, ukazuje, že existuje dobrá zem, v ktorej semeno Božieho slova prináša bohaté ovocie spravodlivosti, pokoja a lásky, novej ľudskosti a spásy. Aj celé dejiny Cirkvi so všetkými problémami dokazujú, že jestvuje dobrá zem, jestvuje dobré semeno a prináša ovocie.

Pýtajme sa však: Odkiaľ má človek načerpať túto otvorenosť srdca a mysle, vďaka ktorej uverí v Boha zviditeľného v ukrižovanom a vzkriesenom Ježišovi Kristovi, prijme jeho spásu, takže On a jeho evanjelium mu budú návodom na existenciu a svetlom pre ňu? Odpoveď znie: Sme schopní uveriť v Boha, pretože on sa k nám približuje a dotýka sa nás, pretože Duch Svätý, dar Zmŕtvychvstalého, nás uschopňuje prijímať živého Boha. Viera je teda predovšetkým nadprirodzeným darom, Božím darom. Druhý vatikánsky koncil učí: „Aby sa takáto viera mohla vzbudiť, je potrebná predchádzajúca a pomáhajúca Božia milosť a vnútorná pomoc Ducha Svätého, ktorý by pohol srdce a obrátil ho k Bohu, otvoril duchovný zrak a dal všetkým pocit šťastia zo súhlasu s pravdou a z viery v pravdu.“ (*Dei Verbum*, 5) Základom nášho putovania viery je krst, sviatosť, ktorá nás obdarúva Duchom Svätým, aby sme sa stali Božimi deťmi v Kristovi, a znamená vstup do spoločenstva viery, do Cirkvi: človek neverí sám od seba bez predchádzajúcej milosti Ducha; a neverí sám, ale spoločne s bratmi. Počnúc krstom je každý veriaci povolaný oživovať toto vyznanie viery a spolu s bratmi si ho osvojovať.

Viera je Božím darom, ale je aj hlboko slobodným a ľudským úkonom. *Katechizmus Katolíckej cirkvi* to hovorí jasne: „Veriť možno iba vďaka milosti a vnútornej pomoci Ducha Svätého. Je však takisto pravda, že veriť je pravý ľudský úkon.

Dôverovať Bohu a súhlasiť s pravdami, ktoré zjavil, neodporuje ani slobode, ani rozumu človeka.“ (č. 154) Dôvera v Boha a súhlas s pravdami dokonca ľudskú slobodu predpokladajú a povznášajú v akejsi životnej stávke, ktorá je akoby exodom, teda vyjdením z nás samých, z vlastných istôt a z vlastných myšlienkových schém, aby sme sa zverili pôsobeniu Boha, ktorý nám ukazuje cestu k dosiahnutiu pravej slobody, ľudskej identity, pravej radosti srdca a pokoja so všetkými. Veriť znamená zveriť sa v úplnej slobode a s radosťou prozreteľnostnému Božiemu plánu s dejinami, ako to urobil patriarcha Abrahám a ako to urobila Mária z Nazareta. Viera je teda súhlas, ktorým naša myseľ a srdce hovoria Bohu svoje „áno“ a vyznávajú, že Ježiš je Pán. A toto „áno“ premieňa život, otvára mu cestu k plnosti zmyslu, obnovuje ho, obohacuje radosťou a vierohodnou nádejou.

Naše časy si vyžadujú kresťanov, ktorí sa nechajú uchvátiť Kristom, ktorí rastú vo viere vďaka dôvernému poznaniu Svätého písma a sviatostí. Vyžadujú si ľudí, ktorí sú akoby otvorenou knihou, čo rozpráva o skúsenosti nového života v Duchu, o prítomnosti toho Boha, ktorý nás posilňuje na ceste a otvára nás pre život, čo sa nikdy neskončí.

(Generálna audiencia, 24. októbra 2012, Námestie sv. Petra)

PÁPEŽ FRANTIŠEK

Svedkovia vzkriesenia

V Kréde opakujeme toto vyjadrenie: „Tretieho dňa vstal z mŕtvych podľa Svätého písma.“ Túto udalosť práve slávime: Ježišovo vzkriesenie, jadro kresťanského posolstva, ktoré zaznieva od počiatku a odovzdáva sa, aby sa dostalo až k nám. Svätý Pavol píše kresťanom do Korintu: „Odovzdal som vám predovšetkým to, čo som aj ja prijal: že Kristus zomrel za naše hriechy podľa Písem; že bol pochovaný a že bol tretieho dňa vzkriesený podľa Písem, že sa zjavil Kéfasovi a potom Dvanástim.“ (1 Kor 15,3-5) Toto stručné vyznanie viery ohlasuje práve veľkonočné tajomstvo s prvým zjavením vzkrieseného Pána Petrovi a Dvanástim: Ježišova smrť a vzkriesenie sú vlastne jadrom našej nádeje. Bez tejto viery v Ježišovu smrť a vzkriesenie bude naša nádej chabá, ba ani nebude nádejou, veď práve Ježišova smrť a vzkriesenie sú jadrom našej nádeje. Apoštol vyhlasuje: „A keď Kristus nevstal, vaša viera je márna a ešte stále ste vo svojich hriechoch.“ (v. 17) Bohužiaľ, často dochádzalo k snahám zatemňovať vieru v Ježišovo vzkriesenie a pochybnosti sa vkrádali aj medzi samotných veriacich.

Výsledkom je nedbajská viera, viera tak trochu ako „voda z ruží“, ako sa u nás hovorí; nie je to silná viera. A to pre povrchnosť, niekedy z ľahostajnosti, zaujatím tisíckami vecí, ktoré sa pokladajú za dôležitejšie než viera, alebo aj pre číro horizontálne ponímanie života. No je to práve Vzkriesenie, čo nás otvára najväčšej nádeji, pretože otvára náš život i život sveta večnej Božej budúcnosti, plnosti šťastia a istote, že

nad zlom, hriechom a smrťou možno zvíťaziť. Toto nás vedie s väčšou dôverou prežívať realitu všedných dní a čeliť jej s odvahou i nasadením. Kristovo vzkriesenie osvecuje realitu všedných dní novým svetlom. Kristovo vzkriesenie je našou silou!

Ako sa však táto pravda viery o Kristovom vzkriesení odovzdáva? V Novom zákone sa nachádzajú dva typy svedectiev: niektoré majú formu vyznania viery, teda súhrnných formulácií, ktoré označujú jadro viery; iné zasa majú formu rozprávania o udalosti vzkriesenia a o činoch, ktoré s ním súvisia. Prvý typ, formu vyznania viery, predstavuje napríklad to, čo sme si práve vypočuli, alebo miesto z Listu Rimanom, kde svätý Pavol píše: „Ak svojimi ústami vyznávaš: Ježiš je Pán!‘ a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený.“ (10,9) Už od prvých krokov Cirkvi je viera v tajomstvo Ježišovej smrti a vzkriesenia neochvejne pevná a jasná. Dnes by som sa však chcel pristaviť pri druhom type, ktorý nachádzame v evanjeliách, pri svedectvách vo forme rozprávania. Predovšetkým si všimnime, že prvými svedkami tejto udalosti boli ženy. Na úsvite sa vybrali k hrobu, aby pomazali Ježišovo telo, a našli prvé znamenie: prázdny hrob (porov. Mk 16,1). Potom nasleduje ich stretnutie s Božím poslom a ten im zvestuje: Ježiš Nazaretský, ktorý bol ukrižovaný, tu nie je, vstal z mŕtvych (porov. v. 5-6). Ženy ženie láska a dokážu prijať túto zvesť s vierou: uveria a hneď ju podávajú ďalej, nenechávajú si ju pre seba, podávajú ju ďalej. Radosť z poznania, že Ježiš žije, a nádej, ktorá naplňa srdce, sa nedajú ovládnuť. Toto by sa malo stávať aj v našom živote. Zažime radosť z toho, že sme kresťania! Veríme vo vzkrieseného Pána, ktorý premohol zlo a smrť! Majme odvalu „vychádzať“, aby sme túto radosť a toto svetlo prinášali

na všetky miesta nášho života! Kristovo vzkriesenie je našou najväčšou istotou; je to ten najcennejší poklad! Ako by sme sa mohli nepodeliť s ostatnými o tento poklad, o túto istotu? Nie je len pre nás, je nato, aby sme ju podávali ďalej, odovzdávali ďalším a delili sa o ňu s ostatnými. Práve v tom spočíva naše svedectvo.

Ďalší prvok. V novozákonných vyznaniach viery sa ako svedkovia Ježišovho vzkriesenia spomínajú jedine muži, apoštolí, ženy nie. To preto, že podľa vtedajšieho židovského zákona ženy a deti nemohli vydávať spoľahlivé, hodnoverné svedectvo. V evanjeliách však ženy majú hlavnú, zásadnú rolu. Tu môžeme zachytiť istý prvok v prospech historickosti vzkriesenia: pokiaľ by išlo o vymyslenú skutočnosť, v okolnostiach tých čias by sa určite nikto nespoliehal na svedectvo žien. Evanjelisti namiesto toho jednoducho rozprávajú, čo sa udialo: prvými svedkami sú ženy. Toto hovorí, že Boh si nevyberá podľa ľudských kritérií: prvými svedkami Ježišovho narodenia sú pastieri, ľudia prostí a pokorní; prvými svedkami vzkriesenia sú ženy.

A toto je krásne. A toto je tak trochu poslaním žien – mám a starých mám: vydávať svedectvo deťom a vnúčatám, že Ježiš žije, je živý, vstal z mŕtvych. Mamy a staré mamy, nože, vydávajte toto svedectvo! Bohu záleží na srdci: nakoľko sme mu otvorení, či sme ako deti, ktoré dôverujú. Toto nás však privádza aj k zamysleniu nad tým, ako ženy mali a aj dnes majú v Cirkvi a na ceste viery osobitú rolu otvárať dvere Pánovi, nasledovať ho a poukazovať na jeho tvár, pretože pohľad viery vždy potrebuje prostý a hlboký pohľad lásky. Apoštolom a učeníkom bolo zaťažko uveriť. Ženám nie. Peter beží na miesto pohrebu, ale zastaví sa pri prázdnom hrobe; Tomáš sa musí rukami dotknúť rán na Ježišovom tele. Aj na

našej ceste viery je dôležité zistiť a pocítiť, že Boh nás miluje, a nemá strach milovať ho: viera sa vyznáva ústami i srdcom, slovom i láskou.

Po zjaveniach ženám nasledujú ďalšie. Ježiš sa sprítomňuje po novom: ukrižovali ho, no jeho telo je oslávené; nevrátilo sa k pozemskému životu, ale skôr vstúpilo do nového stavu. Spočiatku ho nespoznávajú, spoznajú ho až na základe jeho slov a činov: stretnutie so vzkrieseným Kristom premieňa, dáva viere novú silu a neochvejný základ. Aj pre nás existuje mnoho znamení, v ktorých sa Vzkriesený dáva poznávať: Sväté písmo, Eucharistia a ostatné sviatosti, dobročinná láska – tie skutky lásky, ktoré v sebe nesú lúč vzkrieseného Pána. Nechajme sa osvecovať Kristovým vzkriesením, nechajme sa pretvárať jeho silou, aby aj naším prostredníctvom znamenia smrti vo svete ustupovali znameniam života. Osobitne mládeži hovorím: Neste ďalej túto istotu, že Pán je živý a kráča v živote po našom boku. Toto je vaše poslanie! Neste ďalej túto nádej. Ukotvite sa v tejto nádeji: majte kotvu, čo je v nebi; pevne sa držte jej lana, ukotvite sa a neste nádej ďalej. Vy Ježišovi svedkovia, neste ďalej svedectvo o tom, že Ježiš je živý, a toto dodá nádej nám, dodá to nádej tomuto svetu, ktorý tak trochu zostarol pre vojny, zlo a pre hriech. Mládež, nože, vpred!

(Generálna audiencia, 3. apríla 2013, Námestie sv. Petra)